

SOUTH AFRICA

1910-1960

3 1/2

POSTAGE
POSTGELD

SUID-AFRIKA

VOORUITGANG IN DIE POSKANTOOR

Synde
DIE JAARVERSLAG

van die
POSMEESTER-GENERAAL

van die
UNIE VAN SUID-AFRIKA

vir
1959-60

DIE STAATSDRUKKER, PRETORIA

Inhoud

	BLADSY
Voorwoord	iii
Finansies van die Poskantoor	1
Beleggingsgeriewe	2
Finansiële dienste namens ander Staatsdeparte- mente gelewer.	2
Personeel	3
Telekommunikasie	6
Posdiens	9
Geboue	10
Taalkomitee van die Poskantoor	11
Statistiese tabelle	13

Voorwoord

By die herdenking van die totstandkoming van Unie vyftig jaar gelede, sal dit seker nie onvanpas wees nie om vir 'n oomblik stil te staan en 'n terugblik te werp oor wat die Poskantoor sedert 1910 tot stand gebring het. In dié halfeeue het ons land, ondanks oorloë, teëspoed en beroeringe, op haas elke denkbare gebied groot vooruitgang gemaak. Gesien die besondere plek wat die Poskantoor in die volkslewe inneem, maak hy tereg en met trots daarop aanspraak dat hy 'n regstreekse en betekenisvolle bydrae tot hierdie vooruitgang gelewer het.

Die Poskantoor moes sy dienste gedurig aanpas by die veranderende behoeftes van 'n snel ontwikkelende en groeikragtige jong land, wat sy lewenspatroon gebaseer het op 'n doeltreffende pos- en telekommunikasiesistelsel en steeds toenemende eise aan hierdie dienste stel. In die verskaffing van hierdie dienste is besondere probleme ervaar, hoofsaaklik vanweë geografiese en klimatiese faktore, die uitgestrektheid van die Unie, sy betreklik ylbevolkte gebiede en sy sosio-ekonomiese samestelling. Danksy tegnologiese ontwikkelings op telekommunikasiegebied, waaraan ons land 'n reuse-aandeel gehad het, die aanpassingsvermoë, visie, ywer en, bo alles, die kenmerkende dienstoewyding van die kant van poskantooramptenare, kon die dienste so ontwikkel word dat dit gelyke tred kon hou met die vraag daarna, en dit ten spyte van beperkings en struikelblokke—dikwels buite die beheer van die Poskantoor—wat daar altyd was en nog steeds is.

Binne die bestek van vyftig jaar het die Unie-poskantoor 'n rewolusionêre gedaanteverwisseling ondergaan. Relatief gesproke, was die eise wat in 1910 en die jare daarna aan hom gestel is, gering en maklik bevredigbaar. Destyds is die pos in baie dele van die land nog per oerdekke vervoer; in ander dele met ossewaens en selfs met kamele. Telegramme kon steeds deur middel van die morsekode oorgesein word en die telefoondiens was nog 'n betreklike nuwigheid. Die oorspronklike Poswet van 1911 het inderdaad nie eens melding van 'n telefoon gemaak nie, behalwe in die woordbepaling, waar daar terloops bepaal is dat „telegraaf”, vir die toepassing van die Wet, „telefoon” insluit. Selfs in die benaming van die Departement is geen erkenning aan die telefoon verleen nie. Dit sou pasliker wees om vandag te praat van die Departement van Pos-, Telegraaf-, Radio- en Telefoonwese, of, om dit korter te stel, die Departement van Pos-en-Telekommunikasiewese.

Onderstaande statistiese gegewens behoef geen kommentaar nie:—

	1910	1935	1960
Kapitaalwaarde van die telekommunikasiesistelsel.....	£1,246,253	£11,236,567	£111,791,668
Vaste personeel.....	3,463	9,545	34,980
Jaarlikse uitgawes uit inkomstefondse (Parlementêre bewilliging).....	£1,202,977	£3,002,590	*£29,506,000
Jaarlikse inkomste.....	(10 maande) £1,128,000	£4,400,150	*£40,264,549
Posstukke gehanteer.....	(10 maande) 190,000,000	345,000,000	902,000,000
Telefone in gebruik.....	13,650	130,469	858,107
Omset.....	£20,000,000	£50,000,000	£269,000,000

* Verskil verteenwoordig *nie* netto wins nie.

Aan die poskant het verbeterde vervoergeriewe dit vir die Poskantoor moontlik gemaak om die vervoer en aflewering van posstukke te bespreek. Vir die tien maande van die boekjaar wat op 31 Maart 1911 geëindig het, is 'n bedrag van £280,259 bewillig vir die vervoer van pos; vir die boekjaar 1960-61 is die bedrag meer as £3,000,000. Dit was altyd die beleid van die Departement om gebruik te maak van

die vervoermiddels wat ons posbesendings die vinnigste vervoer. Terselfdertyd moes daar gedurig aanpassings gemaak word om die steeds groeiende massa pos te hanteer. In weerwil van die vereenvoudiging en modernisering van die sorteerprosesse, verg dit vandag nog hande-arbeid van reusagtige omvang om die naastenby drie miljoen posstukke wat daagliks gepos word, te sorteer en verder te hanteer. Daarom dan dat ons ten seerste belangstel in die meganiese en elektroniese sortering van posstukke—stelsels wat vanweë die hoë kapitaaluitgawe daaraan verbonde, nog nie hier ingevoer kon word nie.

Weens gebrek aan ruimte om die verbeterings in die posdiens oor die afgelope vyftig jaar breedvoerig te beskryf, wil ek volstaan deur 'n paar van die vernaamste verbeterings te noem wat alleenlik gedurende die afgelope jaar aangebring is: Verlengde openbare diensure by poskantoorbanke, die instelling van 'n lugpospakketdiens binne die Unie, na Suidwes-Afrika en die Verenigde Koninkryk, en die uitbreiding van nagsortering by groot kantore, waardeur posversendings bespoedig word. Hierdie paar verbeterings wat in die jongste tyd aangebring is, is maar 'n deel van 'n groter program van diensverbetering wat ook ander terreine insluit. Sekere projekte het reeds ver gevorder en ons hoop om gaandeweg verdere verbeterings te kan aanbring. Dit hang natuurlik af van die beskikbaarheid van fondse en sekere ander faktore waaroor die Poskantoor geen beheer het nie.

Die telegraafdiens bestaan nou 'n honderd jaar in Suid-Afrika. Die eerste telegraafdiens is tussen Kaapstad en Simonstad ingestel, en dit het geleidelik gegroei totdat die meeste dorpe by die totstandkoming van die Unie alreeds met die telegraafnet verbind was. In 1910 was daar 12,516 myl telegraafverbindinge. Teen 1935 was daar 20,901 myl en vandag is die verbindinge meer as 387,000 myl lank. Die tele-drukker het die morse-instrument in 'n groot mate vervang, draagfrekwensiestelsels is aangebring wat dit moontlik maak om talle telegraafkringe op 'n enkele lyn beskikbaar te stel en teleksentrales is gestig wat tans ongeveer 1,700 telekshuurders bedien. Die teleksdiens is na die buiteland uitgebrei en skakeleenhede wat deur ons eie manne ontwerp is en wat omslagtige en tydrowende heroorsendings uitskakel, is by die groter telegraafkantore geïnstalleer. Ons staan op die punt om oor te gaan tot die outomatisering van sowel die telegraafstelsel as die teleksdiens.

Tot baie onlangs toe is daar nog aanvaar dat die telegraafdiens, vanweë sy hoë instandhoudingskoste, altyd teen 'n verlies gelewer sal moet word. Danksy verbeterde tegnieke, werp die diens egter sedert 1957 'n wins af.

Die merkwaardigste vordering op die gebied van diensverskaffing deur die Poskantoor is egter aan die telefoonkant te vind. Van 'n skamele 13,650 telefone in 1910, het die getal aangegroei tot 858,000 aan die einde van die boekjaar onder beskouing; plaaslyndienste het van 368 tot 85,000 oor dieselfde tydperk toegeneem. Om 'n beeld te gee van die hoë eise wat slegs die verskaffing van hierdie plaaslyndienste aan die Poskantoor gestel het, wil ek meld dat meer as 130,000 myl plaaslyne gebou moes word. Ongeveer 100,000 myl hiervan is gedurende die afgelope dekade gebou. Dit beteken dat die Poskantoor gedurende hierdie tydperk plaaslyne gebou het wat die aardbol vier keer kan omspan; voorwaar 'n prestasie.

Die eerste outomatiese sentrale is in 1923 in Kampsbaai in gebruik geneem. In die jare daarop is soortgelyke sentrales in Johannesburg, Port Elizabeth en Pietermaritzburg geïnstalleer, maar eintlik het die era van outomatisasie eers in die vroeë dertigerjare aangebreek. Vandag is daar 91 outomatiese sentrales wat meer as 70 persent van die Unie se telefoonhuurders bedien. Tans word ook die outomatisering van die plattelandse telefoondiens flink voortgesit. Klerksdorp se moderne outomatiese sentrale, wat 'n paar maande gelede geopen is en wat voorsiening maak vir regstreekse hooflynskakeling deur die huurders self, is die jongste voorbeeld hiervan. Hierdie stelsel maak dit moontlik om die koste van 'n hooflynoproep te bereken volgens die werklike duur daarvan, in plaas van in meervoude van drie minute, soos die gebruik tot nog toe was. Dit hou voordele vir sowel die publiek as vir die Departement in en sal gaandeweg op groter skaal in gebruik gestel word.

Ten gevolge van 'n tegniek wat in ons eie laboratoriums ontwikkel is, sal plaaslyn-huurders wat in die toekoms by nuwe outomatiese sentrales aangesluit word, self hul oproepe kan skakel en sal daar nie na hul gesprekke ingeluister kan word nie. Dit lui 'n nuwe era in ons telefoondiens op die platteland in.

Tot 1923 toe was die gebruik van die telefoon beperk tot plaaslike oproepe en hooflynverkeer tussen sekere sentrales binne 'n gebied met 'n straal van 200 myl. Gedurende daardie jaar is die eerste langafstandverbinding deur middel van spraak-frekwensieversterkers oor 'n afstand van byna 'n duisend myl tussen Johannesburg en Kaapstad tot stand gebring.

Die eerste driekanaal draagstelsel is in 1927 op die hooflyn Johannesburg-Durban geïnstalleer. So 'n draagstelsel maak van 'n breër frekwensiespektrum gebruik deur die normale spraakband met verskillende draagfrekwensies te moduleer sodat addisionele kanale verkry word in gedeeltes van die frekwensiespektrum bokant die gewone spraakband. Die gehalte van spraak oor draagkanale is baie beter as oor stamlyne, en addisionele kanale kan baie goedkoper verskaf word. Draagstelsels vereis egter lyne van 'n hoër standaard, en ten einde volle gebruik daarvan te maak, is daar in 1936 begin met die herbouing van die vernaamste telefoonroetes. Die meeste telefoonkringe word vandag deur middel van hierdie stelsels oor bogrondse roetes verskaf, en die Unie se bogrondse draagnet is inderdaad die derde grootste in die wêreld. Daarbenewens is ons die eerste Administrasie wat in die jongste tyd tot soveel as 28 telefoonkanale oor 'n enkele paar drade verskaf; die maksimum in die meeste ander lande is voorasnog twaalf. Hierdie prestasie is moontlik gemaak deur die hoër gehalte van ons roetes en die feit dat ons winters nie so straf soos in die meeste ander lande is nie.

Benewens die draagstelsels oor bogrondse roetes, het die Poskantoor, met inagneming van die verkeer en die afstande daarby betrokke, gedurende die afgelope 10 jaar konsentriese kabelstelsels geïnstalleer tussen Durban en Pietermaritzburg, Kaapstad en die Paarl, Johannesburg en Pretoria en Johannesburg en Vereeniging. Die kabel tussen Johannesburg en Pretoria alleen maak voorsiening vir 1,920 spraakkanale.

Die grootste voorwaartse stap op die gebied van hooflyne is egter die mikrogolfstelsel wat heeltemal wegdoen met fisiese draad- of kabelverbinding. Die eerste stelsel van hierdie soort is vanjaar tussen Johannesburg en Klerksdorp in gebruik geneem; dit verskaf aanvanklik 400 kringe, wat uiteindelik tot 5,000 uitgebrei kan word. Beplanning in verband met die verdere uitbreiding van die mikrogolfstelsel het reeds ver gevorder.

Wat op die gebied van hooflyne tot stand gebring is, blyk uit die feit dat die getal hooflynkringe sedert 1926 van 198 tot nagenoeg 8,150 vermeerder het. Gedurende die afgelope paar jaar alleen is jaarliks tussen vyf- en seshonderd bygevoeg.

Die omvang van die hooflynverkeer het dit nodig gemaak dat die Poskantoor aandag moes gee aan die outomatisering van sy hooflyndiens en daarom is 'n stelsel in 1956 ingevoer waarvolgens huurders in outomatiese sentralegebiede sekere plattelandse sentrales regstreeks kan skakel. Sedertdien is die stelsel aansienlik uitgebrei. Regstreekse hooflynskakeling van huurder tot huurder is natuurlik al vir 'n geruime tyd moontlik tussen sekere outomatiese sentrales soos byvoorbeeld Pretoria en die Witwatersrand, en die doelwit is om dit uiteindelik op 'n uniale grondslag in werking te hê.

Die Unieposkantoor het eers in 1948 die gebied van buitelandse kommunikasie betree toe hy die buitelandse kabeldiens van 'n private maatskappy oorgeneem het. Die vraag na buitelandse telefoon-, telegraaf- en teleksdiens het sedertdien so toegeneem dat die Poskantoor addisionele verbindinge beskikbaar moes stel, en in 1958 is moderne send- en ontvangstasies onderskeidelik by Olifantsfontein en Derdepoort in gebruik geneem. Hierdie stasies verskaf ongeveer 50 kringe na Londen, New York, Sydney, Buenos Aires, Rio de Janeiro, Nairobi, Leopoldstad, Elizabethstad, Windhoek en ander plekke.

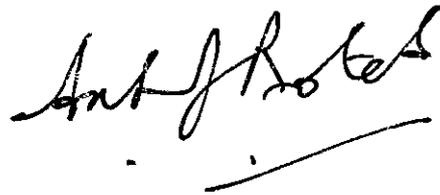
Tot baie onlangs toe moes die Unieposkantoor nog die grootste gedeelte van sy telekommunikasieapparaat uit die buiteland bestel, en omdat so 'n toestand die Unie in 'n kwesbare posisie stel, veral in tye van internasionale beroering, is ooreenkomste aangegaan vir die plaaslike vervaardiging van sodanige apparaat. Twee fabriekes is reeds in volle produksie en 'n derde is onlangs voltooi.

Daar was tye toe dit wou voorkom asof die Poskantoor nooit daarin sou slaag om die agterstand in die verskaffing van telefoondiens in te haal nie. So was daar in een stadium 109,000 aansoeke om telefoondiens op die waglys. Omdat die beskikbare fondse vir die uitbreiding van die stelsel beperk was, omdat die nodige geboue nie verskaf kon word nie en omdat personeelverliese op groot skaal voorgekom het as gevolg van aantrekliker lone buite die Staatsdiens, moes die Poskantoor deurentyd 'n opdraende stryd voer. Weens hierdie struikelblokke is die prestasies wat behaal is, des te verdiensteliker, en ek wil graag van hierdie geleentheid gebruik maak om my waardering en dank te betuig aan dié manne en vroue in die Poskantoor wat geen opoffering ontsien het om 'n groter en beter diens aan Suid-Afrika te lewer nie.

Vir die toekoms is daar bemoedigende tekens. Vir baie jare is die belangrikheid van die Poskantoor in ons volkslewe en die omvang van sy werksaamhede in wye kringe onderskat. Hierdie beskouing is nou gelukkig iets van die verlede en erkentlikheid vir die diens, wat hy lewer op 'n terrein wat al hoe breër word, is nie meer iets vreemds nie. Hy het gedeel in die struktuurveranderinge wat in die afgelope paar jaar in die Staatsdiens aangebring is en wat in 'n mate reg laat geskied aan sy amptenare en hul vorderingsgeleenthede. Daar is ook bemoedigende tekens van 'n nuwe benadering van die kant van ander departemente van wie die Poskantoor vir sekere dienste of toekennings afhanklik is, en hiervoor wil ek my dank uitspreek.

Dat daar nog stremmende faktore is wat verhoed dat die Poskantoor sy doeltreffendheidsoptimum kan bereik, is wel waar, maar ek is optimisties dat sy besondere posisie en die omvang en belangrikheid van sy dienste al hoe meer erkenning sal geniet. Persoonlik is ek vas oortuig daarvan dat, as die Poskantoor toegelaat sou word om te ontwikkel in die rigting wat ander vooraanstaande posadministrasies in die buiteland deesdae al meer en meer inslaan en wat op groter selfbeskikking neerkom dit slegs tot heil van ons land kan strek.

Ons lewe in 'n tyd van wetenskaplike en tegnologiese ontwikkeling wat tot onlangs toe nog as fantasie beskou is. Dié ontwikkelings raak kommunikasies ten nouste en stuur reeds ons gedagtes in nuwe rigtings. In hierdie inleiding het ek geskryf van rewolusionêre veranderinge in die vyftig jaar wat verby is, maar ek glo dat die veranderinge in die jare wat kom, dié van die verlede heeltemal in die skadu sal stel. Die Poskantoor aanvaar met gretigheid die uitdaging wat die toekoms vir hom inhou. Hy sal in sy plig teenoor Suid-Afrika nie faal nie.

Posmeester-generaal.

16 Januarie 1961.

FINANSIES VAN DIE POSKANTOOR

Wins en Verlies

Vir die boekjaar 1959-60 toon die Handelsrekening van die Poskantoor 'n wins van £6,619,781, vergeleek met £594,071 vir 1958-59. Pos- en telefooninkomste het aansienlik gestyg as gevolg van die verhoogde tariewe wat op 1 April 1959 ingevoer is. 'n Verdere bydrae tot hierdie wins is gelewer deurdat die saldo's in Spaarbankrekenings wat sewe, in plaas van vyftien, jaar rustend was, in Inkomste gestort word. Die betrokke inleërs het nog die reg om die geld op te vra. Die ekstra bedrag wat uit hierdie bron in Inkomste gestort is, het naastenby £1,682,500 beloop en sal nie in die toekoms in dieselfde mate herhaal word nie. Onder gewone omstandighede sou die wins slegs op sowat £4,937,000 in plaas van £6,619,781 te staan gekom het. Die Departement se reorganisasieprogram en volgehoue besparingsveldtog het ook in 'n aansienlike mate bygedra tot hierdie wins. Daarteenoor was daar 'n styging in die uitgawes,

wat te wyte is aan hoër bedryfskoste (hoofsaaklik salarisse) en verhoogde bydraes tot die Leningsrekening ten opsigte van telegraaf- en telefoonvernuwings en -vervangings.

By die berekening van die wins op 'n handelsgrondslag, was dit ook nodig om, weens die natuurlike groei van die Poskantoor, onder andere groter voorsiening vir rente en bydraes tot die Pensioenfonds te maak.

Inkomste en Uitgawes (Kontantransaksies)

Vergeleke met die vorige jaar, het die inkomste van die Poskantoor met £8,031,998 gestyg tot £40,264,548 en die kontantuitgawes met £1,651,694 tot £28,241,405. Die omvang en voortdurende groei van poskantoorbesigheid blyk uit onderstaande vergelykende tabelle van die inkomste wat verdien en die uitgawes wat aangegaan is in verband met die lewering en instandhouding van die drie vernaamste dienste van die Departement:—

Inkomste.

Diens.	1957-58.	1958-59.	1959-60.
	£	£	£
Posdiens.....	10,046,477	10,224,712	13,240,800
Telegraafdiens.....	3,522,535	3,516,463	3,611,442
Telefoondiens.....	17,082,798	18,491,375	23,412,306
TOTAAL..... £	30,651,810	32,232,550	40,264,548

Uitgawes.

Diens.	1957-58.	1958-59.	1959-60.
	£	£	£
Posdiens.....	10,542,665	11,103,984	11,593,821
Telegraafdiens.....	2,977,988	2,975,031	2,948,388
Telefoondiens.....	11,407,555	12,510,696	13,699,196
TOTAAL..... £	24,928,208	26,589,711	28,241,405

Daar moet op gewys word dat die verskil tussen die kontantinkomste en -uitgawes nie die netto wins verteenwoordig nie. Die netto wins word in die inleidende paragraaf bespreek en word bepaal nadat daar voorsiening gemaak is vir rente, pensioenfondsoydraes en so meer.

Omset

Die totale omset vir 1959-60 het met £20,725,639 tot £269,182,025 toegeneem. Dit

sluit nie £12,725,048 ten opsigte van sigaretbelastingseëls in nie. Die Poskantoor het hierdie seëls namens die Departement van Doeane en Aksyns verkoop en die koperse het die kontantwaarde daarvan regstreeks aan daardie Departement betaal.

BELEGGINGSGERIEWE

Posspaarbank

Gedurende die boekjaar 1959-60 is 150,867 nuwe rekenings geopen en 61,965 rekenings gesluit. Daar was 180,778 rekenings wat gedurende die afgelope sewe jaar rustend was, en die saldo's in hierdie rekenings is in Inkomste gestort in afwagting van latere opvragings deur die betrokke inlêers. Op 31 Maart 1960 het die totale getal oop rekenings op 2,391,130 gestaan—'n vermindering van 92,076 in vergelyking met die totaal aan die einde van die vorige jaar. Die saldo's waarmee inlêers se gewone rekenings aan die einde van Maart 1960 gekrediteer was, het £71,023,832 beloop, vergeleke met £72,391,334 op 31 Maart 1959. Op 31 Maart 1960 het die saldo's van bedrae wat in Spaarbank-sertifikate belê is, op £3,997,000 te staan gekom; aan die einde van die vorige boekjaar was dit £4,336,300. Gedurende 1959-60 is inlêers met rente ten bedrae van £2,556,484 gekrediteer ten opsigte van beleggings in gewone rekenings en Spaarbank-sertifikate.

Die rentekoers op gewone rekenings is van 1 Januarie 1960 af verminder van 3½ persent tot

3 persent, maar die rente van 4 persent op Spaarbank-sertifikate het onveranderd gebly.

Aan die einde van die boekjaar was daar 1,593 kantore wat spaarbankdiens gelewer het, vergeleke met 1,585 aan die einde van die vorige boekjaar.

Unieleningssertifikate

Gedurende 1959-60 het die bedrag wat in die krediet van belêers in Unieleningssertifikate gestaan het, gestyg van £23,658,920 tot £30,126,420. Gedurende die jaar het beleggings £9,547,672 en kapitaalrugbetalings £3,080,172 beloop. Die totale bedrag wat gedurende die jaar aan rente betaal is, het op £577,968 te staan gekom; hierdie bedrag sluit in £11,368, £21,245, £34,508, £479,510, £27,534 en £3,553 ten opsigte van onderskeidelik, die sesde, sewende, agste, negende, tiende en elfde reekse sertifikate. Die kapitaalsaldo's wat op 31 Maart 1960 aan belêers ten opsigte van die sesde, sewende, agtste, negende, tiende en elfde reekse verskuldig was, is onderskeidelik £142,717, £204,554, £234,581, £2,659,572, £9,132,711 en £17,730,894.

FINANSIËLE DIENSTE NAMENS ANDER STAATSDEPARTEMENTE GELEWER

Binnelandse Inkomste

Die bedrag wat namens die Departement van Binnelandse Inkomste ingevorder is, het van £1,601,333 in 1958-59 tot £1,734,993 in 1959-60 gestyg. Die toename is hoofsaaklik toe te skryf aan die verkoop van meer inkomsteseëls by poskantore. Doeane-regte wat namens die Departement van Doeane en Aksyns ingevorder is, het £1,639,027 bedra, vergeleke met £1,561,905 in

1958-59. Sigaretbelastingseëls ten bedrae van £12,751,005 is gedurende 1959-60 by poskantore verkoop, wat 'n toename van £695,521 toon in vergelyking met die verkope gedurende die vorige jaar.

Gedurende 1959-60 het die Poskantoor Leningsheffings-sertifikate ter waarde van £1,875,204, wat ten opsigte van die belastingjaar 1953-54 uitgereik is, namens die Departement van Binnelandse Inkomste

gedelg. Gedurende 1958-59 is sertifikate ten bedrae van £701,595 deur die Poskantoor gedelg; hierdie bedrag verteenwoordig slegs sertifikate wat gedurende die tydperk 1 Augustus 1958 tot 31 Maart 1959 verval het.

Pensioene

Die pensioene wat namens die Departement van Pensioene, die Suid-Afrikaanse Spoorweg- en Hawensadministrasie en die provinsiale administrasies by poskantore uitbetaal is, het van £27,932,350 in 1958-59 gestyg tot £30,191,500 in 1959-60, terwyl die getal betaalorders van 3,902,531 tot 3,136,784 toegeneem het.

Gedurende 1959-60 is 185,052 pensioenbetaalorders ten bedrae van £2,379,636 en 4,827 ten bedrae van £137,030 onderskeidelik namens die Suid-Afrikaanse Spoorweg- en Hawensadministrasie en die provinsiale administrasies betaal.

Die Tesourie

Spaarfondsbelastingcertifikate ter waarde van £11,849 is gedurende 1959-60 namens die Tesourie terugbetaal. Die bedrag vir 1958-59 was £13,580.

Die Belastingdelgingscertifikate wat gedurende 1959-60 namens die Tesourie verkoop is, het £3,538,242 bedra. Dit is £348,044 meer as die bedrag vir die vorige jaar. Die totale verkope deur die Poskantoor sedert die instelling van die skema in Julie 1941, het op 31 Maart 1960 op £29,238,547 gestaan.

Beleggings in Tesourie-obligasies ten bedrae van £11,324,155 is gedurende 1959-60 deur die Poskantoor ingevorder; vergeleke met £6,858,830 gedurende die tydperk 1 September 1958 tot 31 Maart 1959.

Nasionale Behuising

Namens die Nasionale Behuisingskantoor is £1,308,472 gedurende 1959-60 ten opsigte van huurgelde en leningsdelgings ingevorder. In 1958-1959 was die bedrag £1,289,903. Vanaf Junie 1946 (toe die eerste bedrae ingevorder is) tot 31 Maart 1960 is 'n totale bedrag van £12,168,345 ingevorder.

PERSONEEL

Algemeen

Soos blyk uit die statistiese gegewens wat elders in hierdie verslag verskyn, het die totale getal werknemers in die Poskantoor gedurende die boekjaar 1959-60 van 45,291 tot 44,334 gedaal. Hierdie syfers sluit posagente en persone in wat uit leningsfondse betaal is en wat uitsluitlik vir die aanleg van telegraaf- en telefoonroetes in diens geneem is. Die daling is grootliks toe te skryf aan die vereenvoudiging van werkmodes, verbeterde tegnieke, ens.

Wat die personeel oor die algemeen betref, het die toestand in 'n mate verbeter. Met die uitsondering van die Witwatersrand, Durban en die Vrystaatse goudvelde, kon personeel in voldoende getalle beskikbaar gestel word, en daar bestaan geen twyfel nie dat die verbeterde diensvoorwaardes baie deartoe bygedra het om die werwing van personeel aan te help. Ten einde personeelverliese tot 'n minimum te beperk, is daar aandag veral bestee aan jong beamptes wat voornemens was om te bedank ten einde betrekkinge in die handelswêreld te aanvaar. By ondersoek het dit geblyk dat 'n hoër aanvangsalaris en 'n werkweek van vyf dae bykans sonder uitsondering die dryfveer vir die voorgenome bedankings was. Dit is egter bemoedigend om te kan meld dat baie amptenare

wat hul bedankings ingedien het, dit teruggetrek het nadat die voordele van 'n loopbaan in die Staatsdiens en die goeie vooruitsigte op vordering in die Poskantoor onder hul aandag gebring is.

Die posisie in die verskillende personeelgroepe kan soos volg opgesom word:

Pos-en-telegraafassistente en Vroueassistente

Die getal bedankings, in vergelyking met die vorige jaar, het met 417 afgeneem. Van die 379 opgeleide persone wat gedurende die boekjaar 1959-60 bedank het, was 144 vroulike beamptes van wie die meeste die diens verlaat het om in die huwelik te tree.

Gedurende die laaste maande van 1959 het 'n aansienlike getal jong beamptes hulle opleiding voltooi. Hulle kon bygevolg met verantwoordelike werk belas word, en die Departement was verplig om die dienste van 'n hele aantal tydelike werknemers, met inbegrip van pensioentrekkers, te beëindig. Die dienste van die tydelike werknemers is egter nie na willekeur beëindig nie, maar slegs nadat die huislike, finansiële en ander omstandighede van elkeen sorgvuldig oorweeg is.

Telefoonpersoneel

Die getal vroulike kandidate in besit van die Junior of Standaard VIII-sertifikaat, het teen die middel van 1959 afgeneem en die Departement was gevolglik genoodsaak om sy opvoedkundige vereistes te verslap en as 'n tydelike maatreël goedkeuring te heg aan die vaste aanstelling, in Johannesburg en omgewing, van vroulike telefoniste wat in Standaard VII geslaag het.

Baie van die vroulike telefoniste bedank na slegs 'n paar jaar diens om in die huwelik te tree. As gevolg van hierdie vinnige wisseling van personeel gaan dit soms moeilik om toesighouersposte uit die geleedere van die telefoniste te vul omdat hulle nie oor die nodige senioriteit en ondervinding vir bevordering tot dié range beskik nie. Ten einde hierdie moeilikheid die hoof te bied, is dit soms nodig om ervare getroude vrouens in 'n tydelike hoedanigheid aan te stel.

Sedert November 1959 word daar aan alle persone wat permanent as telefoniste aangestel word, aanvangsalarisse op 'n ouderdomsgrondslag betaal. Aan telefoniste (manlik en vroulik) wat ouer as 21 jaar is, word daar gevolglik aanvangsalarisse betaal wat hoër is as die minimum van die betrokke salarisskale.

Sewentien liggaamlik belemmerde en twee-entsestig blinde persone is tans in private taksentrales in Staatsdepartemente as telefoniste werksaam. Hierdie beamptes verrig hul pligte op 'n bevredigende wyse, en dit is die beleid van die Departement om al meer en meer van hierdie tipe persoon se dienste gebruik te maak.

Uniformdraende Personeel

As gevolg van 'n tekort aan geskikte werkkragte en die gedurige wisseling van personeel, was dit by sommige groot kantore, veral aan die Witwatersrand en in Durban, uiters moeilik om 'n bevredigende afleweringdiens in stand te hou. Dit bemoeilik die Poskantoor se pogings om 'n stabiele en ervare afleweringpersoneel op te bou en sodoende 'n heeltemal doeltreffende afleweringdiens te lewer.

By 'n paar kantore aan die Natalse Suidkus, op die Vrystaatse goudvelde en by sekere kantore in Transvaal, moet daar nog, as 'n tydelike maatreël,

van Bantoeewerknemers gebruik gemaak word om posstukke af te lewer.

Tegniese Personeel

Vanweë die ongekende telekommunikasie-uitbreiding, het die Poskantoor nog steeds 'n tekort aan opgeleide tegnisi. Aan die einde van Maart 1960 was daar 145 poste vakant, vergeleke met 200 aan die einde van die vorige boekjaar, maar daar word vertrou dat die beter vorderingsgeleenthede, die algemene verbetering van werksomstandighede en die aantrekliker salarisskale wat op 1 Desember 1959 ingevoer is toe die struktuur van die Tegniese Afdeling in hersiening geneem is, sal meehelp om voldoende tegnisi op eie bodem te werf en hul dienste te behou.

Bodes

Die Departement doen nog steeds alles in sy vermoë om bodes aan te moedig om hul studies volgens die vrybeursskema van die Departement van Onderwys, Kuns en Wetenskap voort te sit. Gedurende die afgelope jaar het altesaam 413 bodes onderrig ontvang, maar 130 van hulle het in gebreke gebly om die voorgeskrewe getal klasse by te woon of om die vereiste getal antwoorde vir nasien-doelindes in te stuur; gevolglik is boetes ter bedrae van £112. 16s. 0d. van hulle ingevorder.

Ongevallevergoeding

Gedurende die afgelope boekjaar het 2,160 persone mediese behandeling of vergoeding of albei ontvang vir beserings wat hulle in die uitvoering van hul ampspligte opgedoen het; hierdie getal is 53 minder as dié van die vorige jaar.

Welsyn

Die Departement het deur tussenkoms van sy welsynbeamptes weer alles in sy vermoë gedoen om die personeel se welsyn en geluk te bevorder. Aandag word nog steeds bestee aan die behoeftes van die jong seuns en dogters wat uit die platteland na die groot stede verplaas word. Alle moontlike pogings word dan ook aangewend om geskikte verblyfplek in 'n aangename omgewing vir hulle te reël en om hulle tuis en gelukkig te laat voel.

WERWING EN OPLEIDING

Pos-en-telegraafassistente en Vroueassistente

Die Departement het weer eens alles in sy vermoë gedoen om 'n sukses van sy werwingsveldtog te maak. Advertisies is in toonaangewende nuusblaaië geplaas ten einde belangstelling in loopbane in die Poskantoor gaande te maak en werwings-

beamptes het, bo en behalwe die verspreiding van brosjures wat volledige besonderhede oor loopbane in die Poskantoor bevat, ook voornemende kandidate by hul ouerhuise besoek en ingelig. Die resultate was bevredigend, en strenge keuring ten opsigte van dogters is toegepas. Seuns kon ook in 'n mate gekeur word.

Op 1 April 1959 was 1,087 leerlinge besig op opleiding te ontvang. Sedertdien is nog 1,200 vir opleiding aangeneem, en 1,103 van hulle het gedurende die eerste kwartaal van 1960 tot die diens toegetree. Altesaam 291 leerlinge het die diens gedurende hul opleidingstydperk verlaat, terwyl 1,093 aan die vereistes van die eindeksamen voldoen het. Van laasgenoemde getal het 118 bedank voordat hul proefaanstellings bekragtig kon word. Op 31 Maart 1960 was 966 leerlinge nog besig met hul opleiding.

Tegniese Leerlinge

Met ingang van 1960 het 'n nuwe leerplan vir Leerlingtegnici in werking getree. Die leerplan is ontwerp om gelyke tred te hou met die voortdurende en vinnige ontwikkeling op die gebied van telekommunikasie en is ook daarop gemik om beamptes op te lei om die meer ingewikkelde tegniese take met groter doeltreffendheid te verrig. Met dié doel voor oë, word hoofsaaklik matrikulante gewerf wat in spesifieke tegniese vakke geslaag het en is die jaarlikse kwota verminder van 300 tot 150.

Die nuwe leerplan maak daarvoor voorsiening dat leerlinge met besondere aanleg 'n stapelkursus kan deurloop. Dit kom daarop neer dat sulke beamptes gedurende die eerste drie jaar van hul opleiding vir ongeveer vier maande per jaar voltydse onderrig aan 'n tegniese kollege ontvang en die res van die jaar aan praktiese werk bestee.

Deur die skepping van 'n nuwe rang, naamlik dié van Leerlingtelefoonwerktuigkundige, is daar voorsiening gemaak vir die opleiding van kandidate wat nie aan die opvoedkundige vereistes vir aanstelling as Leerlingtegnikus voldoen nie, maar wat nietemin in tegniese werk belangstel. Die opleiding strek oor drie jaar en daarna word die suksesvolle kandidate as Telefoonwerktuigkundiges aangestel. Die bekleërs van dié poste sal hoofsaaklik die pligte oorneem wat tot hiertoe deur vaste telefoonwerksmanne verrig is. As 'n Leerlingtelefoonwerktuigkundige agter binne die eerste jaar van sy opleiding 'n aanneemlike Matrikulasiesertifikaat verwerf, kom hy in aanmerking vir aanstelling as Leerlingtegnikus.

ORGANISASIE EN METODE

Die toepassing van die eenheidstelsel vir die berekening van personeelbehoefte en vir die gradering van kantore aan die uitvoerende kant was so suksesvol dat die Departement stappe gedoen het om 'n soortgelyke stelsel uit te werk vir telefoon-sentrales. Gedurende die afgelope jaar is goeie vordering gemaak in verband met die invoering van tydnorms vir die verskillende aspekte van telefoonbediening. Origens is aandag bestee aan vraagstukke in verband met toesighouding.

Die inspeksie van 'n aantal groot telegraaf- en sorteerkantore op grondslag van die norms van die eenheidstelsel is ook afgehandel.

In die Departement se Klerklike en Administratiewe Afdelings is algemene O.-en-M.-inspeksies

voortgesit ten einde die personeelsterkte te hersien en werkprosedures en -metodes te verbeter. Die belangrikste take wat in laasgenoemde verband afgehandel is, is die ontwerp van 'n nuwe en doeltreffender prosedure vir die behandeling van K.B.A.-pakkette en 'n stelsel vir die liassering van korrespondensie om te voldoen aan argiefvereistes. Altesaam 25 projekte is afgehandel.

Die formulering van die Departement se voorstelle met betrekking tot die omskakeling en vervanging van kantoormasjiene met die oog op desimalisasie is deur die Seksie O.-en-M. waargeneem. 'n Onmiddellike besparing van meer as £50,000 is bewerkstellig deur vereenvoudigde prosedures toe te pas en doeltreffender maar goedkoper masjiene aan te skaf.

TOEKENNINGSKOMITEE

Die personeel word nog gereeld aangemoedig om voorstelle in te dien vir die verbetering of vereenvoudiging van departementele apparaat en uitrusting of die verandering van 'n bestaande stelsel,

waardeur besparings en doeltreffendheid in die hand gewerk sal word. Gedurende die verslagjaar is 11 toekennings vir sodanige voorstelle gemaak.

TELEKOMMUNIKASIE

Kapitaaluitgawes aan Uitbreiding

Gedurende 1959-60 is daar £9,410,274 aan die uitbreiding van die telekommunikasieselsel bestee. Die bedrag vir die vorige jaar was £8,836,983. Die Standaardvoorraadkapitaalrekening is verminder tot £5,350,000, vergeleke met £5,610,000 aan die einde van die vorige boekjaar.

Huurderstelefoondiens

Op 31 Maart 1960 was daar 858,107 telefone in gebruik, vergeleke met 829,051 aan die einde van die vorige boekjaar—'n toename van 29,056. Aan die einde van die boekjaar 1959-60 was daar 28,874 huurders in die Unie wat hul telefoondiens gedeel het; dit is 472 minder as aan die einde van die vorige jaar.

Gedurende die boekjaar waarvoor hierdie verslag gaan, is 4,695 myl nuwe drade opgerig ten einde diens aan 1,849 plaaslynhuurders te verskaf. Op 31 Maart 1960 was daar altesaam 84,870 plaaslyndienste in gebruik, waarvoor plaaslynroetes van 188,665 myl gebou is. Die totale uitgawes wat gedurende die jaar bestee is aan die verskaffing van diens aan nuwe plaaslynhuurders en die aanlê van nuwe plaaslyne wat aan die einde van Maart 1960 in verskillende stadiums van voltooiing was, het £710,834 beloop, vergeleke met £1,006,177 gedurende 1958-59.

Halfoutomatiese skakeleenhede is op vier plekke geïnstalleer, en op 31 Maart 1960 was daar 139 van dié eenhede in gebruik.

Die getal aansoekers wat aan die einde van die verslagjaar op telefoondiens gewag het, was 18,434—'n vermindering van 9,843 vergeleke met die totaal aan die einde van die vorige boekjaar. Die getal aansoekers wat op plaaslyndiens gewag het, het van 3,518 tot 2,255 gedaal.

Gedurende die jaar is 1,030,000,000 plaaslike telefoonoproepen hede aangeteken, vergeleke met 948,000,000 gedurende die vorige jaar.

Telefoonhooflyndiens

Die getal hooflynoproepe het van 69,250,000 gedurende 1958-59 tot 72,600,000 in 1959-60 gestyg. Ten einde te voldoen aan die vraag en om die diens te verbeter, is 620 addisionele hooflyne aangebring. Die addisionele lyne sluit in 'n aantal vir direkte skakeling deur huurders, asook die volgende afstandshooflyne:—

	Addi- sioneel.	Totaal.
Johannesburg-Bulawayo.....	5	11
Johannesburg-Salisbury.....	5	11
Kaapstad-Bulawayo.....	1	1
Durban-Bulawayo.....	1	1
Johannesburg-Durban.....	8	42

Daar is nou meer as 8,000 hooflyne in die Unie in gebruik.

Telegraaf- en Telefoonkantore

Openbare telegraaf- en telefoonfasiliteite is by 23 nuwe kantore verskaf, en dit het die aanlê van 140 myl nuwe lyn teen 'n koste van £15,779 meegebring.

Outomatiese en Handsentrales

Moeilikheid word nog steeds ondervind met die verkryging van geskikte geboue om outomatiese sentrales te huisves en dit strem uitbreiding. Die volgende nuwe outomatiese sentrales is gedurende die boekjaar voltooi:—

Olifantsfontein (358 lyne) en
Kempton Park (4,140 lyne).

Die outomatiese sentrale op King William's Town is deur 'n groter sentrale vervang (2,766 lyne). Hierbenewens is die lynetal by sewe sentrales uitgebrei om voorsiening te maak vir ongeveer 12,400 addisionele huurders. Gedurende die verslagjaar is goeie vordering gemaak met die installing van apparaat vir drie nuwe outomatiese sentrales te—

Maitland (5,198 lyne),
Pinelands (4,898 lyne) en
Daspoort, Pretoria (4,100 lyne).

Uitbreidings by ses ander sentrales, wat 'n vermeerdering van 12,800 lyne sal meebring, was op 31 Maart 1960 in verskillende stadiums van voltooiing.

Goeie vordering is gemaak met die vervanging van die handsentrales deur outomatiese sentrales op die volgende plekke:—

Klerksdorp (4,622 lyne),
Stilfontein (2,364 lyne) en
Orkney (1,576 lyne).

Die stelsel wat telefoonhuurders in gebiede, wat deur outomatiese sentrales bedien word, in staat stel om regstreeks met sentrales op die platteland in verbinding te tree, is gedurende 1959-60 soos volg uitgebrei:—

(a) Huurders in die sentralestelsels van die Witwatersrand, Pretoria en Vereniging kan nou regstreeks skakel na die hand-sentrales op Eikenhof, Potgietersrus en Magaliesburg asook na dié ander sentrales ten opsigte waarvan hierdie fasiliteite reeds bestaan.

(b) Huurders in die Durbanse stelsel kan nou regstreeks skakel na die handsentrales op Amanzimtoti, Scottburgh, Stanger, Tongaat, Umhlali, Umkomaas en Verulam. (Oproepe word deur middel van herhaaltelling outomaties getel op 'n tydbasis van 3 minute.)

Daar word gewerk aan planne om hierdie geriewe gedurende 1960-61 uit te brei na ander sentrales, en huurders in Bloemfontein en Pietermaritzburg sal by hierdie skema ingesluit word.

By voltooiing van die outomatiese sentrales op Klerksdorp, Stilfontein en Orkney sal die huurders in dié gebiede regstreeks na 'n aantal plattelandse sentrales asook na huurders in die sentralestelsels van die Witwatersrand, Vereeniging, Pretoria en Welkom kan skakel. Oproepe sal outomaties op die basis van telling met wisselbare tydsduur getel word. Hierdie stelsel maak dit moontlik dat die berekenbare tyd vir hooflynoproepe op die werklike duur van 'n oproep gebaseer word in plaas van op meervoude van drie minute, soos tot nog toe die geval was. Dié stelsel sal voortaan by alle nuwe outomatiese sentrales toegepas en geleidelik na bestaande outomatiese stelsels uitgebrei word.

Huurders in die Vereenigingse stelsel sal regstreeks na huurders in die sentralestelsel van Klerksdorp, Stilfontein en Orkney kan skakel. In hierdie geval sal alle oproepe outomaties getel word in meervoude van drie minute.

Onder die belangrikste handsentrales wat gedurende die boekjaar uitgebrei is, is die volgende:

Sentrale	Addisionele skakelborde	Addisionele huurderslyne
Barberton.....	7	340
Beaufort-Wes.....	3	300
Bethlehem.....	—	420
Brits.....	2	220
Carletonville.....	—	300
Christiana.....	3	200
Evander.....	4	300
Iketlo.....	6	400
Lichtenburg.....	7	500
Malmesbury.....	3	200
Middelburg, Kaap.....	5	200
Mosselbaai.....	7	300
Riversdal.....	5	240
Senekal.....	6	200
Thabazimbi.....	5	260
Umtata.....	7	240
Upington.....	10	500
Virginia.....	7	700
Witrivier.....	4	240

Die lynetal van die skakelborde by 125 sentrales (met inbegrip van dié hierbo genoem) is verhoog deur of die installering van meer skakelborde of die verskaffing van addisionele lyne op bestaande

borde. Gedurende die boekjaar is 305 nuwe skakelborde geïnstalleer (en 154 van hulle was addisionele borde), om 9,148 addisionele huurderslyne te verskaf.

Radiodiens

Geen nuwe radiotelefoondiens is ingestel nie. Daar is altesaam 38,716 radiotelefoonoproepe afgehandel, waarvan 18,236 inkomende en 20,480 uitgaande oproepe was. Daarbenewens was daar 2,513 oproepe tussen die Unie en skepe ter see.

'n Nuwe gebou vir die kusradiostasie op Chelsea naby Port Elizabeth is op 8 Maart 1960 in gebruik geneem en geriewe is ook beskikbaar gestel vir die hantering van radiotelefoonoproepe na en van skepe ter see binne 'n straal van ongeveer 100 myl.

'n Radiotelegraaf- en -telefoonstelsel is onlangs tussen Suid-Afrika en Suidwes-Afrika ingevoer. Die telegraafstelsel is uitgerus met foutkorregerapparaat, wat heelwat daartoe sal bydra om die diens na Suidwes-Afrika te verbeter.

Internasionale Telekommunikasiekonferensies

Die Unie van Suid-Afrika, as lid van die Internasionale Telekommunikasie-unie, is verteenwoordig by die Gevolmagtigde en die Administratiewe Radiokonferensie wat gedurende 1959 in Genève plaasgevind het. Op dié konferensies is 'n nuwe Internasionale Telekommunikasiekonvensie aangegaan, en op die Administratiewe Radiokonferensie is 'n nuwe stel radioregulasies opgestel.

Telegraafverkeer en Oorsending

Die getal aangestuurde telegramme wat gehanteer is, is 11,418,467; dit is 256,127 minder as dié van die vorige jaar. Die totaal sluit in 845,664 telegramme na buitelandse bestemmings (skepe ter see inbegrepe), wat 97,523 meer is as in 1958-59. Die getal radiotelegramme wat tussen die Unie se kusradiostasies en skepe ter see gewissel is, was 84,762, wat 4,381 minder is as dié van die vorige jaar.

Kommunikasiestelsels

Gedurende die jaar is die volgende nuwe spraak-frekwensitelegraafstelsels verskaf:—

- Johannesburg-Durban (12 kanale).
- Johannesburg-Kaapstad (18 kanale).
- Johannesburg-Klerksdorp (6 kanale).
- Johannesburg-Vrede (6 kanale).
- Pietermaritzburg-Greytown (6 kanale).
- Fort Elizabeth-Somerset-Oos (6 kanale).
- Pretoria-Potgietersrus (6 kanale).
- Springs-Kinross (6 kanale).
- Springs-Witbank (6 kanale).

Outomatiese Skakeling

Op 31 Maart 1960 was 148 kantore verbind met die drie telegraafskakeleenhede in Durban, Kaapstad en Johannesburg; dit is 28 meer as aan die einde van die vorige boekjaar.

Teledrukkerdiens

Aan die einde van die boekjaar 1959-60 was daar 669 departementele teledrukkers in gebruik; dit is 'n vermeerdering van 9. Die getal plattelandse kantore wat vir teledrukkerwerk uitgerus is, het op 168 gestaan—'n vermeerdering van 9. Gedurende die jaar is nege addisionele binnelandse teledrukkerkringe verskaf, en op 31 Maart 1960 was daar 194 kringe in gebruik. Op daardie datum was daar nege radioteledrukkerhnrkringe na die buiteland in werking, naamlik sewe na Londen, een na Washington en een na Leopoldstad.

Die getal telekshuurders in die Unie het gedurende die jaar van 1,548 tot 1,694 gestyg—'n toename van 146. Daar is nog 102 applikante op die waglys. Na verwag word, sal 'n nuwe outomatiese teleksentrale gedurende 1961 in Johannesburg geopen word, en dit sal verligting bring op die Witwatersrand en in sekere plattelandse gebiede. Gedurende 1959-60 is 657,182 uitgaande teleksoproepes gehanteer.

Die internasionale teleksdiens is gedurende die jaar na die Maleise Federasie, Singapoer, Japan, Hongkong en Brasilië uitgebrei. Teen die einde van Maart 1960 was die diens oor Londen na 30 oorsese lande beskikbaar. Soos uit die volgende syfers blyk, brei die internasionale teleksdiens steeds nit:—

	Oproepe	Minute
1957-1958.....	22,764	183,919
1958-1959.....	31,648	230,515
1959-1960.....	38,702	278,853

Fototelegramdiens

Die eindpunt vir buitelandse fototelegramverkeer is op 8 September 1959 van Kaapstad af na Johannesburg oorgeplaas. Bloemfontein is op 6 Julie 1959 van fototelegramdiens voorsien.

Geregistreeerde Telegramadresse

Op 31 Maart 1960 was daar 22,458 geregistreeerde telegramadresse, d.w.s. 114 meer as aan die einde van die vorige boekjaar.

INGENIEURSAFDELING

Doeltreffendheid en Instandhouding

Die nuwe beheermaatreëls wat ingestel is, het gelei tot 'n verhoging van 6 persent in produksie en arbeidsdoeltreffendheid. Daar word verwag dat hierop nog verbeter sal word namate die personeel meer vertrouwd raak met die nuwe metodes.

Outomatiese drukroetinetootsers is in verskeie outomatiese sentrales aangebring. Hierdie toetsers, wat nie beman word nie, maak dit moontlik om alle kiesers in 'n sentrale elke dag te toets. As gevolg hiervan, word 'n beter diens aan die publiek gelewer en is daar minder instandhoudingspersoneel nodig.

'n Nuwe bliksemgeleier wat met gas gevul is, word tans dwarsdeur die land geïnstalleer; voorrang word voorlopig aan plaaslyndienste gegee. Oral waar hierdie geleiers aangebring is, het dit die getal onderbrekings weens donderstorms aansienlik verminder.

Voorrade

Die invoering van die gemeganiseerde voorraad-beheerstelsel gedurende Oktober 1959 het nie die ernstige probleme opgelewer wat aanvanklik verwag is nie. Wat die tegniese sy betref, is geskikte werkmetodes aangewend, en die oorskakeling het besonder vlot verloop. Die nuwe skema is on-

getwyfeld 'n verbetering op die ou stelsel en die aanduidings is dat dit ten volle aan die doel sal beantwoord.

Gedurende die afgelope jaar is daar, met die oog op besparing van vervoer- en hanteerkoste, spesiale pogings aangewend om materiaal en apparaat, sover moontlik, regstreeks vanaf plaaslike en buitelandse fabriek te versend na die plekke waar dit gebruik of geïnstalleer moet word, in plaas daarvan om dit eers by die verskillende depots op die inventaris te neem vir latere versending wanneer werkkragte of die nodige akkommodasie beskikbaar is. Ten spyte van die vraagstukke wat opgeduik het, het die hersiene prosedure oontsegglik bewys gelewer dat dit ekonomies uitvoerbaar is en met welslae voortgesit kan word.

Lyne en Transmissie

Die hooflyn-, telegraaf- en uitsaainet is gedurende die jaar met 10.5 persent uitgebrei teen 'n koste van £2,390,000. Die totale verbindingsmyle op 31 Maart 1960 was soos volg:—

	Oor drade	Oor draagstelsels
Telefoonhooflyne.....	164,590	459,295
Telegraafverbindings.....	50,583	387,742
Uitsaai verbindings.....	214	23,026

Ongeveer 180 draagverbindinge, wat met transistors in plaas van gloeikatodebuise werk, is tans in gebruik.

Ondergrondse Kables

'n Bedrag van ongeveer £1,279,000 is gedurende 1959-60 bestee aan die uitbreiding van die huurders- en koppellynkabelnet. Proefnemings met die nuwe plastiekgeïsoleerde en plastiekomhulde ondergrondse kables, wat gedurende 1958-59 begin is, duur voort. Na gehoop word, sal genoeg inligting oor die doeltreffendheid van hierdie kables onder Suid-Afrikaanse toestande oor twee jaar beskikbaar wees, en die beleid oor die gebruik daarvan sal dan bepaal word.

Laboratorium en Werkwinkels

Gedurende die jaar is 597 ondersoek- en herstelwerke van 'n gespesialiseerde aard gedoen. Materiaal ter waarde van £125,071 is by plaaslike fabriek geïnspekteer.

'n Instrument vir die opsporing van foute op luglyne sowel as 'n instrument om weerliggeleiers van die gastipe te toets, is ontwerp en gebou.

'n Groot aantal gespesialiseerde artikels is gedurende die jaar in die departementele werkwinkels vervaardig. Ongeveer 140,000 telefone en 141,000 skakelskywe is onder die honderdduisende artikels wat in die werkwinkels herstel en opgeknop is.

Motorvervoer

Dit was nodig om 43 voertuie wat dié stadium bereik het waarin verdere herstelwerk onekonomies sou wees, aan die diens te onttrek. Hierdeur is die getal departementele voertuie wat gedurende die

boekjaar 1959-60 deur die Ingenieursafdeling gebruik is, verminder van 83 tot 40. 'n Afstand van altesaam 261,734 myl is deur hierdie voertuie afgelê.

Goewermentsgaragevoertuie

Die gehuurde Goewermentsgaragevoertuie wat deur die Ingenieursafdeling gebruik word en wat in grootte wissel van ligte motorkarre tot dieselvragmotors van 10 ton, het van 2,434 tot 2,466 eenhede vermeerder. Hierdie voertuie het 21,113,414 myl gedurende die jaar afgelê. 'n Totaal van 21,375,148 myl is afgelê deur al die voertuie wat deur die Ingenieursafdeling gebruik word.

Die Ingenieurspersoneel was gedurende die jaar in 688 ongelukke betrokke—'n vermindering van 31, vergeleke met die vorige jaar. Dit verteenwoordig een ongeluk vir ongeveer elke 31,000 myl wat afgelê is. Departementele werknemers was vir 50 persent van hierdie ongelukke verantwoordelik—'n verhouding dus van een ongeluk (waarvoor departementele bestuurders te blameer is) vir ongeveer elke 62,000 myl wat afgelê is. Gedurende die jaar het 1,729 bestuurders 'n toekennings vir veilige bestuur meegeë en daar was slegs vyf wat nie gekwalifiseer het nie.

Buitelandse besoeke

Die verantwoordelike Ingenieur van die Radioseksie het die negende Voltallige Vergadering van die Internasionale Raadgewende Radioraad bygewoon wat gedurende April 1959 in Los Angeles gehou is. Gedurende die tydperk Augustus tot Desember 1959 het twee ingenieurs 'n vergadering van die gewone Administratiewe Radiokonferensie van die Internasionale Telekommunikasie-unie in Genève bygewoon.

POSWESE

Binnelandse Posdienste

Daar is in die loop van die jaar ingrypende veranderings aangebring ten einde die gehalte van die posdienste te verbeter. Die diensure vir die verrigting van spaarbank-, poswissel- en soortgelyke transaksies is in die oggend vervroeg en met 'n halfuur in die namiddag verleng. Toonbanke is gevolglik van 8.30 vm. tot 3.30 nm. oop vir hierdie soort besigheid.

Om die versending en aflewering van posstukke te bespoedig, word daar in die sewe vernaamste sorteerkantore dwarsdeur die nag gewerk, terwyl die diensure by sekere ander groot kantore verleng is ten einde te verseker dat alle posstukke sover doenlik op die dag van terposbesorging gehanteer word.

Aandag word ook bestee aan die instelling, waar regverdiging daarvoor bestaan, van 'n addisionele afleweringdiens in stedelike gebiede waar daar tot hertoe slegs een aflewering per dag moontlik was. Die uitbreiding sal egter geleidelik moet geskied omdat die personeel vir die doel eers aangestel en opgelei moet word en dit ook met verskeie ander probleme gepaard gaan.

Op die gebied van meganisasie is daar nog nie verder as die ondersoekstadium gevorder nie. Die Wetenskaplike en Nywerheidsnavorsingsraad het, na aanleiding van die opdrag gemeld in die vorige verslag, 'n verslag opgestel waarin die oortuiging uitgespreek word dat 'n doeltreffende sorteer-masjien hier te lande ontwikkel kan word. 'n Gesamentlike komitee is tans besig met 'n grondige ondersoek na die finansiële implikasies van die

hele aangeleentheid ten einde te bepaal, eerstens, of en in watter mate meganisasie ekonomies geregverdig is en, tweedens, of dit wenslik sal wees om voort te gaan met die ontwikkeling van 'n Suid-Afrikaanse masjien eerder as om masjiene uit die buiteland in te voer. Intussen sal ingenieurs van die W.N.N.R. en departementele beamptes wat om ander redes in die buiteland reis, soveel van die bestaande meganiese hulpmiddels as moontlik besigtig terwyl 'n poskantoor sending waarskynlik later 'n intensiewer studie van die belowendste masjiene ter plaatse sal maak.

Pakketpos

Die maksimum gewig van pakkette in die binnelandse diens is met ingang van 1 Oktober 1959 van 11 tot 22 lb. verhoog. Gelyktydig met die verhoging van die maksimum gewig is die pakketpostariefstruktuur verander met die oogmerk om lang tarieftabelle te vermy en buitensporig hoë posgeld op die swaarder pakkette te voorkom.

Gedenkseëls

'n Spesiale 3d.-posseël is gedurende die jaar uitgegee ter viering van die vyftigjarige bestaan van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns. 'n 3d.-Posseël met 'n spesiale ontwerp is ook uitgegee om die geskiedkundige Suid-Afrikaanse Ekspedisie na Antarktika te gedenk. 'n Posagentskantoor met die naam SANAE is by die basis gestig vir die duur van die ekspedisie se verblyf in Antarktika.

Lugpos

Die belangrikste gebeurtenis op die gebied van die lugposdiens is die instelling, met ingang van 1 Mei 1959, van 'n lugpakketdiens in die Unie, na Suidwes-Afrika en na die Verenigde Koninkryk. Die tariewe is 1s. per $\frac{1}{2}$ lb. in die binnelandse diens en na Suidwes-Afrika, en 6s. 9d. per $\frac{1}{2}$ lb. na die Verenigde Koninkryk. Die gewigbeperking in alle gevalle is 11 lb.

Lugpakkette vir Suidwes-Afrika word net tot op Keetmanshoop en Windhoek per lug vervoer, en sodanige lugvervoer word beperk tot vliegtuie van die Suid-Afrikaanse Lugdiens, wat nie op ander plekke in die gebied neerstryk nie. Pakkette vir Oranjemund word tot op Alexanderbaai per lug vervoer.

Die nut van die diens vir die publiek blyk uit die feit dat daar tot op 31 Maart 1960 reeds pakkette wat altesaam 168,000 lb. en 7,500 lb. geweeg het, onderskeidelik na binnelandse bestemmings en na die Verenigde Koninkryk per lugpos vervoer is.

Die gewig van binnelandse lugposstukke wat gedurende die boekjaar vervoer is, was 2,245,000 lb. vergeleke met 2,062,000 lb. die vorige jaar. Die styging is hoofsaaklik toe te skryf aan die lugpakketdiens wat in die loop van die jaar ingestel is, hoewel daar ook 'n geringe vermeerdering in die briefposverkeer was.

Daar is ook 'n styging in die gewig van eerste- en tweedeklaslugposverkeer na die buiteland ten spyte van 'n verdere klein afname in die verkeer na die Federasie van Rhodesië en Njassaland.

'n Gebeurtenis wat van meer as verbygaande belang is, was die heropening op 13 September 1959 van die Oos-Londense Lughawe wat sedert Desember 1958 gesluit is sodat dit vergroot kon word.

Die ontwrigting wat die verspoelings aan die Natalse Suidkus op 17 en 18 Mei 1959 aan pos- en telekommunikasiedienste veroorsaak het, is alombekend. Wat egter nie algemeen bekend is nie, is dat die Poskantoor van private lugvervoer gebruik gemaak het om pos en telegramme na en van die geïsoleerde gebiede te vervoer. Sowaar 150 possakke met 'n totale gewig van 1,860 lb. is gedurende die week wat op 23 Mei 1959 geëindig het, aldus vervoer.

GEBOU

Die gebrek aan geskikte en voldoende akkommodasie bly nog steeds een van die grootste probleme waarmee die Departement te kampe het. Sonder poskantoorgeriewe kan en wil geen gemeenskap, hoe klein en yl verspreid ook al, vandag klaarkom nie, en 'n onderdak waar dié geriewe verskaf kan word, is natuurlik 'n voorvereiste.

Gedurende die verslagjaar is nuwe geboue ter waarde van nagenoeg £756,000 voltooi. Onder hulle is die nuwe poskantore van Boshof, Potgietersrus, Pietersburg, Port Shepstone, Odendaalsrus en

Sasolburg, die nuwe outomatiese telefoonsentrales van Daspoort, Orkney, Pinelands en Stilfontein, 'n reeks geboue vir die mikrogolfstelsel tussen Johannesburg en Klerksdorp en ses amptelike wonings. Verskeie ander nuwe geboue, bv. die outomatiese telefoonsentrales op Carletonville, Pretoria-Noord, Welkom en Worcester en die vergroting van die hoofoutomatiese telefoonsentral in Pretoria teen 'n geraamde koste van altesaam £575,000, was op 31 Maart 1960 in aanbou. Daarbenewens is voorsiening (£847,500) gemaak vir agt meer bouwerke wat van vorige boekjare oorgedra

is en is fondse bewilling vir 'n verdere veertien grootwerke teen 'n geraamde koste van £894,000 en vir tien amptelike wonings wat ongeveer £45,000 sal kos.

Ten spyte hiervan was daar aan die einde van die verslagjaar nog 170 grootwerke en 440 kleinwerke wat op afhandeling gewag het en sal dit, volgens die tempo waarteen hulle verskaf word, sowat 15 jaar neem om net die bestaande agterstand in te haal sonder om rekening te hou met die nuwe

behoefte wat as gevolg van normale ontwikkeling ontstaan.

Hierdie toestand van sake strem die Poskantoor in sy strewe om te voorsien in die publieke vraag na poskantoorgeriewe. Dit is ongelukkig ook waar dat daar in baie gevalle van die personeel vereis word om hul pligte te verrig in ongunstige toestande, 'n omstandigheid wat daartoe gelei het dat die personeelverenigings by verskeie geleenthede sterk vertoë gerig het.

TAALKOMITEE VAN DIE POSKANTOOR

Vir die Taalkomitee was die groot gebeurtenis van die afgelope jaar die uitgee op Maandag, 16 November 1959, van die Poskantoorwoordeboek. Die geleentheid is gevier op 'n funksie waarop die Posmeester-generaal die woordeboek amptelik aan Sy Edele die Minister van Pos-en-Telegraafwese, dr. Albert Hertzog, oorhandig het.

Dit is 'n omvattende werk en die verskyning daarvan is 'n mylpaal in die geskiedenis van die Poskantoor. Duisende van die terme is reeds in die praktyk getoets. Dit is egter nie net 'n vakwoordeboek of 'n Poskantoorwoordeboek nie; dit is ook 'n Staatsdienswoordeboek. Vir die eerste maal is daar nou tal van woorde en uitdrukkings

opgeneem wat algemeen in die Diens gebruik word maar wat nog in geen ander woordeboek voorkom nie.

Die Komitee is tans met die derde fase van sy werk besig. Die eerste fase was die voorbereiding en uitgee van die *Voorlopige Lys Poskantoorterme* (1951). Die tweede was die uitbouing van die *Voorlopige Lys* tot die *Poskantoorwoordeboek* wat in die verslagjaar verskyn het. Die derde is om, waar nodig, sommige van die bestaande terme te verbeter of aan te vul en om meer terme daarin op te neem.

'n Aansienlike aantal definisies is weer op versoek aan *Die Woordeboek van die Afrikaanse Taal* verstrekk.

STATISTIESE TABELLE

ALGEMENE WINS-EN

AAN UITGAWE:—	£	£
Kontantuitbetalings (salarisse, lone, toelaes, onderhoud en algemeen).....	27,627,267	
Min bedrag toegewys vir ingenieursa- legwerke.....	593,366	
	27,033,901	
Bydrae ten opsigte van vervanging en vernuwing van telegraaf- en telefoonuitrusting (waardevermindering).....	1,207,504	28,241,405
<i>Waarde van dienste waarvoor daar geen kontantdebet geneem word nie:—</i>		
Rente verskuldig op kapitaal:—		
Telegraafdiens.....	199,595	
Telefoondiens.....	3,827,870	
Standaardvoorraad.....	209,628	
Aangaan van lenings sedert Unie.....	30,476	
		4,267,569
Waarde van Staatsgeboue.....		428,330
Pensioenfondse: Staatsverpligting:—		
Bydraes tot fondse.....	1,295,259	
Pensioene uit inkomste betaal.....	107,523	
Gratifikasies.....	7,692	
		1,410,474
Werkloosheidversekeringsfonds: Staatsverpligting.....		11,795
Dienste deur ander Staatsdepartemente gelewer:—		
Klein werke en meubels, onderhoud en herstelwerk, huur en belastings..	826,240	
Regskoste en skadevergoeding.....	2,500	
Ouditring.....	6,845	
Klein dienste.....	20,956	
		856,541
Posdiens.....		340,272
TOTALE UITGAWE		35,556,386
Batige saldo.....		6,619,781
		<u>£42,176,167</u>

POSWESE: WINS-EN

AAN UITGAWE:—	£
Verkeer, bedryf en kommersieel.....	7,357,278
Voorrade (algemene uitgawes).....	93,600
Administrasie en boekhouding.....	464,170
Huur, onderhoud van geboue, ligte.....	297,446
Rente verskuldig op kapitaalwaarde van geboue.....	197,032
Pensioenverpligting.....	475,482
Verpligting ten opsigte van werkloosheidversekering.....	3,976
Vervoer van pos.....	2,972,947
Diverse.....	860,411
TOTALE UITGAWE	12,722,342
Netto wins.....	2,363,065
	<u>£15,085,407</u>

VERLIESREKENING (Boekjaar 1959-60).

PER INKOMSTE:—

	£	£
Kontantontvangste.....		40,264,549
<i>Waarde van dienste waarvoor daar geen kontantkredit ontvang word nie:—</i>		
Dienste gelewer aan Staatsdepartemente:—		
Posdiens.....	1,316,625	
Telegraafdiens.....	2,977	
Diverse.....	390,752	
		1,710,354
Dienste gelewer aan provinsiale administrasies:—		
Kaap.....	44,442	
Transvaal.....	51,567	
Natal.....	30,538	
Oranje-Vrystaat.....	10,847	
		137,394
Weerkundige diens:—		
Uitsaai van weerberigte, ens.....		63,870

£42,176,167

VERLIESREKENING (Boekjaar 1959-60).

PER INKOMSTE:—

	£	£
Kontantinvorderings van publiek:—		
Posgeld.....	10,229,621	
Seeposdiens.....	482,658	
Privaatbushuur en privaatsakgeld.....	250,233	
Spaarbankinkomste.....	1,682,348	
Posorderkommissie.....	186,675	
Poswisselkommissie.....	96,123	
Diverse.....	307,057	
		13,234,715
Kostelose dienste aan Staatsdepartemente.....		1,844,607
Kontantinvorderings van Staatsdepartemente: Privaatsakgeld en -bushuur.....		6,085
		<u>£15,085,407</u>

TELEGRAAFWESE: WINS-EN-

AAN UITGAWE:—

	£
Verkeer, bedryf en kommersieel.....	1,774,410
Ingenieurswerke (drakoste).....	33,091
Voorrade (drakoste).....	36,386
Administrasie en boekhouding.....	96,905
Onderhoud.....	520,749
Huur, onderhoud van geboue, ligte.....	123,936
Rente verskuldig op kapitaalwaarde van geboue.....	64,249
Pensioenverpligting.....	147,196
Verpligting ten opsigte van werkloosheidversekering.....	1,231
Rente op voorraadreserwe.....	15,490
Rente op kapitaal.....	199,595
Bydrae ten opsigte van vernuwings.....	95,630
Diverse.....	421,023
TOTALE UITGAWE.....	3,529,891
Netto wins.....	140,724
	<u>£3,670,615</u>

TELEFOONWESE: WINS-EN-

AAN UITGAWE:—

	£
Verkeer en bedryf.....	4,544,071
Kommersieel.....	1,010,588
Ingenieurswerke (drakoste).....	348,325
Administrasie en boekhouding.....	285,398
Voorrade (drakoste).....	169,495
Onderhoud.....	5,481,477
Huur, onderhoud van geboue, ligte.....	404,858
Rente verskuldig op kapitaalwaarde van geboue.....	167,048
Pensioenverpligting.....	787,795
Verpligting ten opsigte van werkloosheidversekering.....	6,588
Rente op voorraadreserwe.....	194,137
Rente op kapitaal.....	3,827,870
Bydrae ten opsigte van vernuwings.....	1,111,873
Diverse.....	964,627
TOTALE UITGAWE.....	19,304,150
Netto wins.....	4,115,995
	<u>£23,420,145</u>

VERLIESREKENING (Boekjaar 1959-60)

PER INKOMSTE:—

	£	£
Kontantinvorderings:—		
Van publiek:—		
Telegramme.....	1,748,776	
Telegramadresgeld.....	41,108	
Diverse.....	221,324	
Teledrukker- en teleksdiens.....	571,991	
Buitelandse telekommunikasie.....	919,384	
		3,502,583
Van Staatsdepartemente:—		
Telegramme.....	61,746	
Telegramadresgeld.....	2,640	
Teledrukker- en teleksdiens.....	44,473	
		108,859
Kostelose dienste aan Staatsdepartemente:—		
Weerkundige diens.....	56,196	
Diverse.....	2,977	
		59,173
		<u>£3,670,615</u>

VERLIESREKENING (Boekjaar 1959-60)

PER INKOMSTE:—

	£
Kontantinvorderings:—	
Van publiek.....	22,512,193
Van Staatsdepartemente.....	900,113
Kostelose dienste aan Staatsdepartemente.....	7,839

£23,420,145

POSSPAARBANK

Item.	1957-58.	1958-59.	1959-60.
1. Spaarbankkantore.....	1,555	1,585	1,593
2. Gewone rekenings:—			
(a) Geopen.....	163,136	158,669	150,867
(b) Gesluit.....	134,656	70,680	242,943
(c) Lopende rekenings.....	2,395,217	2,483,206	2,391,130
(d) Inlaes:—			
Getal.....	2,163,609	2,096,572	2,075,656
Waarde, met inbegrip van rente..... £	31,848,826	31,002,634	30,887,964
(e) Opvragings:—			
Gewone:—			
Getal.....	479,667	409,879	571,753
Bedrag..... £	27,394,785	25,858,715	25,744,774
Op aanvraag:—			
Getal.....	1,861,478	1,873,551	1,869,632
Bedrag..... £	5,661,999	6,623,094	6,510,693
Totaal:—			
Getal.....	2,341,145	2,283,430	2,441,385
Bedrag..... £	33,056,784	32,481,809	32,255,467
(f) Saldo aan inleërs verskuldig:—			
Bedrag..... £	73,474,887	72,391,334	71,023,832
Gemiddelde bedrag per inleër.....	£30 13 6	£29 3 1	£29 14 1
3. Spaarbanksertifikate:—			
(a) Beleggings..... £	318,900	344,800	389,300
(b) Terugbetalings, behalwe rente..... £	829,100	996,400	728,600
(c) Saldo van beleggings..... £	4,987,900	4,336,300	3,997,000
4. Rekenings oorgedra:—			
Op ander administrasies:—			
Getal.....	242	164	137
Bedrag..... £	19,538	12,734	11,644
Van ander administrasies:—			
Getal.....	287	264	261
Bedrag..... £	20,375	24,664	13,658
5. Skoolbankrekenings:—			
Getal rekenings.....	15	14	5
Saldo aan inleërs verskuldig..... £	797	731	489

OPMERKING.

Item 2 (f) sluit nie item 3 (c) in nie.

UNIELENINGSERTIFIKATE

Item.	1957-58.	1958-59.	1959-60.
1. Beleggings.....	£ 4,836,776	£ 10,160,263	£ 9,547,672
2. Terugbetalings, uitgesonderd rente.....	4,005,818	4,175,042	3,080,172
3. Saldo van beleggings.....	17,673,699	23,658,920	30,126,420

DIENSTE NAMENS ANDER STAATSDEPARTEMENTE GELEWER

Item.	1957-58.	1958-59.	1959-60.
1. Kostelose posversending:—			
Waarde.....£	794,444	1,002,946	1,419,698
2. Kostelose poswissels:—			
Getal.....£	48,257	53,410	62,531
Waarde.....£	804,686	959,623	1,193,439
3. Pensioenbetaalorders uitbetaal:—			
Getal.....£	3,024,676	3,002,531	3,136,784
Waarde.....£	28,011,044	27,932,350	30,191,500
4. Inkomste ingevorder:—			
(a) Lisensies.....£	9,115	8,461	8,079
(b) Inkomsteseëls.....£	1,236,973	1,363,109	1,523,090
(c) Vermaaklikheidsbelasting (Kaap).....£	202,479	214,658	203,823
(d) Doeaneregte.....£	1,791,098	1,561,905	1,639,027
(e) Berokingsgeld.....£	16	27	30
5. Sigaretbelasting.....£	13,719,540	12,065,484	12,751,005
6. Belastingdelgingsertifikate.....£	3,265,137	3,190,198	3,538,242
7. Spaarfondsbelastingsertifikate (uitbetaal).....£	12,947	13,580	11,849
8. Leningspaaielemente van oud-vrywilligers ingevorder.....£	162	195	404
9. Bedrae aan huur en leningsdelging ten opsigte van Nasionale Behuising ingevorder.....£	1,233,725	1,289,903	1,308,472
10. Leningsheffingsertifikate (uitbetaal).....£	—	701,595	1,875,204
11. Tesourieobligasies (invordering van bydraes).....£	—	6,858,830	11,324,155

POSWISSELS EN POSORDERS

Item.	1956-57.	1957-58.	1959-60.
1. Poswissels <i>uitgereik</i> :—			
(a) Op kantore in die Unie:—			
Getal.....	2,075,029	2,066,317	2,039,085
Bedrag..... £	12,070,283	12,546,834	13,376,363
(b) Op ander lande:—			
Getal.....	93,287	102,675	118,773
Bedrag..... £	905,619	1,227,259	1,483,209
(c) Totaal:—			
Getal.....	2,168,316	2,168,992	2,157,858
Bedrag..... £	12,975,902	13,774,093	14,859,572
(d) Kommissie..... £	87,336	89,864	96,123
2. Poswissels <i>uitbetaal</i> :—			
(a) Uitgereik in die Unie:—			
Getal.....	2,071,114	2,014,069	2,064,664
Bedrag..... £	12,039,448	12,482,878	13,415,647
(b) Uitgereik in ander lande:—			
Getal.....	210,049	196,905	191,875
Bedrag..... £	1,480,257	1,363,788	1,357,056
(c) Totaal:—			
Getal.....	2,281,163	2,210,974	2,256,539
Bedrag..... £	13,519,705	13,846,666	14,772,703
3 Posorders <i>uitgereik</i> :—			
(a) Getal:—			
Unie.....	9,175,255	9,653,547	10,805,506
Britse.....	2,257,349	2,284,572	2,563,051
Totaal.....	11,432,604	11,938,119	13,368,557
(b) Bedrag:—			
Unie..... £	7,385,764	8,801,808	10,298,250
Britse..... £	1,295,651	1,395,501	1,535,396
Totaal..... £	8,681,415	10,197,309	11,833,646
(c) Kommissie:—			
Unie..... £	113,726	125,558	146,119
Britse..... £	29,677	36,527	40,556
Totaal..... £	143,403	162,085	186,675
4. Posorders <i>uitbetaal</i> :—			
(a) Getal:—			
Unie.....	9,065,415	9,571,850	10,652,619
Britse.....	649,431	616,403	674,971
Totaal.....	9,714,846	10,188,253	11,327,590
(b) Bedrag:—			
Unie..... £	7,336,452	8,761,912	10,235,665
Britse..... £	754,551	795,718	890,751
Totaal..... £	8,091,003	9,557,630	11,126,416

PERSONEEL

Item.	1957-58.	1958-59.	1959-60.
1. Vaste personeelsterkte:—			
(a) Goedgekeurde poste.....	34,452	34,993	35,556
(b) Beampes in diens.....	32,752	33,341	33,426
2. Totale getal persone in diens.....	45,603	45,291	44,327
3. Beampes wat met verlof gegaan het.....	46,311	46,616	44,055
4. Vakansieverlof:—			
(a) Getal dae toegestaan.....	783,334	784,788	833,003
(b) Gemiddelde per beampte.....	16·91	16·84	18·91
5. Spesiale verlof:—			
(a) Getal dae toegestaan.....	157,645	131,894	118,854
(b) Gemiddelde per beampte.....	3·40	2·83	2·70
6. Siekteverlof:—			
(a) Getal dae toegestaan.....	451,730	414,549	398,141
(b) Gemiddelde per beampte.....	9·75	8·90	9·04
7. Voorstelle deur die personeel ingedien:—			
(a) Totale getal.....	91	130	102
(b) Getal aangeneem.....	14	17	11
(c) Getal toekennings.....	14	17	11
(d) Totale bedrag aan toekennings betaal.....	£18	£32	£25 10 0

OPMERKINGS.

Item 1 sluit nie die volgende in nie: Ingenieursbeampes wat uit fondse onder die pos Kapitaal betaal word, tydelike en los werknemers wat bo die goedgekeurde sterkte in diens geneem is en posagente.

Item 2 sluit die drie klasse werknemers in wat nie onder item 1 opgeneem is nie.

Item 3 sluit ingenieursbeampes in wat uit fondse onder die pos Kapitaal betaal word, maar nie posagente wat nie tot verlof geregtig is nie.

TELEFOONDIENS.

Item.	1957-58.	1958-59.	1959-60.
1. Telefonsentrales.....	1,867	1,875	1,871
2. Openbare oproepkantore.....	12,296	13,113	13,603
3. Sentraleansluitings:—			
(a) Besigheidsaansluitings.....	170,349	176,296	173,884
(b) Huisaansluitings.....	270,591	289,029	305,391
4. Plaaslyne:—			
(a) Getal lyne.....	9,475	9,803	10,054
(b) Getal boere aangesluit.....	80,721	83,021	84,870
(c) Lengte van roete, in myle.....	177,970	183,976	241,851
5. Partylyne (uitgesonderd plaaslyne):—			
(a) Getal lyne.....	1,559	1,707	1,305
(b) Getal persone aangesluit.....	6,163	6,728	6,161
6. Totale getal telefoonpunte.....	775,274	829,051	858,107
7. Telefoonoproepe:—			
(a) Plaaslike oproepenheide.....	936,909,852	948,361,515	1,030,324,201
(b) Hooflyn.....	68,069,441	69,250,051	72,621,836
(c) Totale getal.....	1,004,979,293	1,017,611,566	1,102,946,037

**BESONDERHEDE VAN TELEFOONBESIGHEID EN -INKOMSTE IN DIE GROOTSTE STEDELIKE
SENTRALESTELSLS**

Sentralestelsel.	Jaar geëindig 31 Maart.	Getal telefoon- toestelle.	Getal rekenings- gelewer.	Getal bankrot- skappe.	* Totale inkomste- invorder- ings.	Totale inkomste as oninbaar afgeskryf.	Bedrag (in pennies) afgeskryf per £100 inkomste ingevorder.
Witwatersrand.....	1958	246,833	1,887,648	108	£ 5,329,273	£ 9,362	42·2
	1959	267,064	2,125,320	232	5,798,865	9,769	40·4
	1960	273,748	2,130,144	167	7,744,145	6,228	19·3
Kaapse Skiereiland.....	1958	97,398	695,350	124	2,187,817	1,047	11·5
	1959	100,945	730,338	109	2,285,494	522	5·5
	1960	106,391	766,470	150	2,970,620	668	5·4
Pretoria.....	1958	62,557	511,125	19	1,391,453	1,327	22·9
	1959	65,103	504,836	31	1,469,624	2,420	39·5
	1960	69,497	513,372	14	1,866,027	1,070	13·7
Durban.....	1958	79,040†	570,000	26	939,886	456	11·6
	1959	86,161†	640,000	42	1,001,693	1,109	26·6
	1960	89,445†	665,000	41	1,197,447	1,853	37·1
Port Elizabeth.....	1958	26,106	190,800	8	620,499	234	9·05
	1959	29,424	224,364	8	684,750	224	7·8
	1960	30,514	232,680	30	887,539	438	11·8
Pietermaritzburg.....	1958	12,738	78,890	7	332,036	146	10·6
	1959	12,917	96,756	7	339,097	120	8·5
	1960	13,252	101,988	5	424,579	116	6·5
Bloemfontein.....	1958	14,931	102,012	11	380,320	142	8·9
	1959	16,578	113,019	9	416,972	90	5·2
	1960	17,026	122,110	11	528,656	178	8·1
Oos-Londen.....	1958	13,473	100,229	5	304,703	53	4·1
	1959	14,667	112,199	15	336,042	194	13·8
	1960	14,624§	114,756	11	407,191	117	6·8
Kimberley.....	1958	6,065	54,344	1	149,325	15	2·4
	1959	6,839	57,499	Nil	150,336	Nil	Nil
	1960	6,125‡	56,086‡	2	184,789	8	1

OPMERKINGS.

* Sluit in fonograminvorderings en geraamde bedrae vir goewermentsdienste.

† Met inbegrip van Durban se munisipale stelsel.

‡ Toe te skryf aan vermeerdering in opseggings en oorberekening van syfers vir 1958-59.

§ Toe te skryf aan vermeerderings in opseggings as gevolg van hersiening van tariewe April 1959.

Die geraamde gemiddelde bedrae wat afgeskryf is per £100 inkomste ingevorder, aangegee in pennies, is soos volg:—

1957-58: 13·7.
1958-59: 16·36.
1959-60: 12·1.

INTERNASIONALE TELEFOONDIENS

Item.	1957-58.	1958-59.	1959-60.
1. Oproepe na oorsese lande.....	17,724	18,565	19,618
2. Oproepe uit oorsese lande.....	17,910	15,132	17,328
3. Oproepe na Rhodesië.....	84,214	89,795	101,862
4. Oproepe uit Rhodesië.....	136,676	134,540	156,549
5. Oproepe na Lourenco Marques.....	31,412	30,444	32,745
6. Oproepe uit Lourenco Marques.....	30,082	30,950	35,091
7. Oproepe na Kenja.....	322	390	487
8. Oproepe uit Kenja.....	577	563	642
9. Oproepe na Belgiese Kongo.....	232	256	211
10. Oproepe uit Belgiese Kongo.....	259	291	298

UITSAAI- EN RADIOLISENSIES

Item.	1957-58.	1958-59.	1959-60.
1. Uitsaaiwese:—			
(a) Gelisensieerde stasies.....	11	11	11
(b) Gelisensieerde luisteraars.....	848,145	897,057	945,559
2. Gelisensieerde radiostasies:—			
(a) Skeepstasies.....	444	528	625
(b) Vliegboordstasies.....	223	265	304
(c) Private kommunikasiestasies.....	1,261	1,357	1,516
(d) Amateurstasies.....	1,915	2,033	2,227

INSPEKSIE BY KAAPSTAD EN DURBAN VAN SKEEPSRADIO-INSTALLASIES.

Radio-installasies gelisensieer deur---	GETAL SKEPE GEÏN SPEKTEER.		
	1957-58.	1958-59.	1959-60.
Australië.....	1	—	—
België.....	3	2	1
Bermuda.....	1	1	4
Costa-Rica.....	1	1	—
Denemarke.....	22	27	31
Duitsland.....	50	70	54
Egipte.....	3	—	—
Finland.....	4	1	—
Frankryk.....	50	29	27
Griekeland.....	3	4	7
Groot-Brittanje.....	725	567	586
Holland.....	163	210	209
Ierland, Republiek.....	4	2	3
Israel.....	1	1	—
Italië.....	34	34	28
Japan.....	45	81	71
Joegoslawië.....	2	3	3
Liberië.....	28	28	38
Noorweë.....	106	92	125
Panama, Republiek.....	14	7	4
Pole.....	1	—	—
Portugal.....	9	14	11
Rusland.....	11	2	2
Spanje.....	—	—	1
Swede.....	63	53	49
Switserland.....	—	2	—
Unie van Suid-Afrika.....	108	222	225
Verenigde State van Amerika.....	96	66	55
TOTAAL.....	1,548	1,519	1.534

TELEGRAAFDIENS

Item.	1957-58.	1958-59.	1959-60.
1. Telegraafkantore.....	3,463	3,457	3,457
2. Mylafstand van telegraafverbinding.....	376,479	400,253	438,325
3. Binnelandse en interterritoriale telegramme aangeneem:—			
(a) Statebondsregerings en Britse Regering.....	2,904	3,089	2,975
(b) Unieregering.....	831,674	817,953	780,922
(c) Spoorweg.....	8,076	11,155	13,434
(d) Deur publiek betaal.....	10,504,536	9,889,159	9,578,339
(e) Pers.....	192,177	185,241	197,133
(f) Totaal.....	11,539,367	10,906,597	10,572,803
4. Buitelandse telegramme (afgestuur)*:—			
(a) Regering.....	29,060	17,753	8,993
(b) Deur publiek betaal.....	783,456	750,244	836,671
(c) Totaal.....	812,516	767,997	845,664
5. Totale getal telegramme by Uniekantore aangeneem.....	12,351,883	11,674,594	11,418,467
6. Internasionale Teleksdiens, getal oproepe.....	22,764	31,648	38,702
7. Fototelegramme (oorgesend)—			
(a) Binnelands.....	—	1,833	2,575
(b) Buitelands.....	—	160	343
(c) Totaal.....	—	1,993	2,918

* Sluit radiotelegramme in.

POSDIENS

Item.	1957-58.	1958-59.	1959-60.
1. Poskantore:—			
(a) Poswisselkantore.....	1,521	1,545	1,589
(b) Posagentskantore.....	1,805	1,783	1,691
(c) Totale getal kantore.....	3,326	3,328	3,280
2. Private posakke.....	10,101	10,151	11,767
3. Private posbusse.....	110,426	115,600	121,958
4. Ander posbusse as dié op poskantoorpersele.....	3,930	4,401	4,340
5. Pakketdiens:—			
(a) K.b.a.-pakkette—			
Getal pakkette.....	1,401,977	1,347,120	1,339,764
Handelsbedrae ingevorder.....	£2,907,537	£2,846,276	£2,974,682
Inkomste vir Poskantoor.....	£130,193	£130,970	£131,585
(b) Versekerde pakkette:—			
Getal pakkette.....	2,422,075	2,433,996	2,455,068
Inkomste vir Poskantoor.....	£70,668	£70,432	£71,332
Skadevergoeding betaal.....	£3,832	£2,895	£3,144
(c) Inleweringbewyse:—			
Getal pakkette.....	1,170,461	2,288,188	2,282,924
Inkomste vir Poskantoor.....	£4,877	£9,534	£9,522
Skadevergoeding betaal.....	£1,182	£1,439	£1,154
6. Totale getal stukke gehanteer.....		SIEN VOLGENDE BLADSY	
7. Onafgelewerde stukke:—			
(a) Getal.....	6,555,484	6,194,422	6,796,010
(b) Waarde van inhoud:—			
Geld.....	£26,972	£25,607	£23,966
Ander.....	£653,730	£477,271	£700,441
(c) Inkomste uit opveilings.....	£956	£728	£844
8. Gelisensieerde posfrankeermasjiene.....	4,109	4,384	4,532
9. Besigheidsantwoorddienslisensies.....	1,606	1,806	1,958
10. Buitelandse pos:—			
Ontvang oor Groot-Brittanje vir Suid-Afrika:—			
Possakke.....	295,838	270,900	260,002
Pakketsakke.....	165,432	140,601	146,045
Versend uit Suid-Afrika oor Groot-Brittanje:—			
Possakke.....	42,960	42,468	42,348
Pakketsakke.....	24,509	22,840	21,985
Ontvang vir Suid-Afrika langs 'n ander weg as oor Groot-Brittanje:—			
Possakke.....	49,784	50,717	53,002
Pakketsakke.....	85,208	109,273	70,646
Versend uit Suid-Afrika langs 'n ander weg as oor Groot-Brittanje:—			
Possakke.....	15,809	17,119	17,257
Pakketsakke.....	11,052	9,894	8,859

OPMERKINGS.

Item 1: Sluit nie poskantore in Betsjoeanaland-protectoraat, Swaziland en Basoetoland in nie.

Items 7 (a) en (b) is ten opsigte van stukke wat weens verkeerde of onvoldoende adresse nie aan geadresseerdes afgelewer kon word nie: dit sluit stukke in wat aan afsenders teruggestuur is. Die gemelde syfers het slegs betrekking op stukke wat in die kantoor vir Onafgehaalde Briewe, Kaapstad, gehanteer word.

Item 7 (c) is ten opsigte van stukke wat nie aan die geadresseerdes afgelewer of aan die afsenders teruggestuur kon word nie.

Item 10: Sluit in posstukke in geslote sakke onderweg deur die Unie na of van Suidwes-Afrika, Betsjoeanaland-protectoraat, die Federasie van Rhodesië en Njassaland, Mosambiek en Mauritius.

BESONDERHEDE VAN POSSTUKKE WAT BY POSKANTORE IN DIE UNIE GEHANTEER IS*

Soort posstuk.	In die Unie gepos vir aflewering in die Unie.		In die Unie gepos vir aflewering in ander lande.		Van ander lande ontvang vir aflewering in die Unie.		Van ander lande ontvang vir deursending deur die Unie.		Totale getal posstukke gehanteer.	
	1955-56.	1958-59.	1955-56.	1958-59.	1955-56.	1958-59.	1955-56.	1958-59.	1955-56.	1958-59.
1. Briewe:—										
(a) Vooruitbetaalde.....	368,802,824	369,757,700	36,892,388	36,747,620	54,015,312	53,040,780	6,033,508	1,422,148	465,744,032	460,968,248
(b) Beboete.....	1,653,132	1,687,192	233,376	204,152	202,346	235,976	19,500	12,272	2,108,444	2,139,592
2. Poskaarte (enkel- en antwoord-).	9,801,116	11,175,320	1,237,184	1,351,272	1,866,332	2,033,772	126,412	89,024	13,031,044	14,649,388
3. Nuusblaare.....	48,453,028	40,683,708	3,234,088	3,040,232	10,044,944	7,460,804	744,900	394,576	62,476,960	51,579,320
4. Drukwerk, handelsstukke en monsterpakkies.....	244,007,868	251,548,596	11,626,628	13,331,864	10,448,516	12,971,712	1,555,320	354,484	267,638,332	278,206,656
5. Pakkette (met inbegrip van k.b.a.-en v.):—										
(a) Gewone.....	13,243,464	12,302,004	1,383,460	1,258,452	1,544,764	1,280,656	426,972	24,856	16,598,660	14,865,968
(b) Landbou.....	1,556,880	1,421,992	13,156	21,684	13,260	13,728	66,456	364	1,649,752	1,457,768
6. Spoedstukke.....	318,292	482,716	6,760	27,456	8,580	37,804	5,252	7,384	338,884	555,360
7. Briewe:—										
(a) Ampielike stukke.....	687,836,604	689,059,228	54,627,040	55,982,732	78,144,144	77,075,232	8,978,320	2,305,108	829,586,108	824,422,300
(b) Ongerestree.....	39,809,588	56,107,792	333,632	252,564	505,440	560,508	301,288	37,388	40,949,948	56,958,252
(c) Gerestree.....	5,770,232	5,415,748	41,444	57,512	58,656	32,864	195,728	6,916	6,066,060	5,513,040
8. Ander stukke:—										
(a) Ongerestree.....	52,563,992	1,101,684	188,708	127,088	156,832	83,356	124,384	4,784	53,033,916	15,316,912
(b) Gerestree.....	53,404	144,300	3,952	2,444	3,952	1,248	988	260	62,296	148,252
9. Leesstof vir blindes.....	37,284	60,216	1,820	2,496	624	988	2,496	—	42,224	63,700
10. TOTALE.....	786,071,104	765,888,968	55,196,596	56,424,836	78,869,648	77,754,196	9,603,204	2,354,456	929,740,552	902,422,456
11. Gerestreeerde stukke reeds by items 1 tot 6 hierbo ingesluit.....	13,630,084	13,589,992	1,164,852	1,218,776	1,574,560	1,265,472	69,160	72,732	16,438,656	16,146,972
12. Posstukke waarop spesiale lugposgeld vooruitbetaal is, reeds by items 1 tot 9 hierbo ingesluit:—										
(a) Briewe.....	15,296,424	25,993,916	14,312,740	17,564,300	20,503,860	24,324,404	450,684	452,348	50,563,708	68,334,968
(b) Poskaarte.....	350,584	589,732	615,056	823,056	751,608	997,620	33,280	32,656	1,750,528	2,443,064
(c) Lugbriewe.....	437,060	278,200	6,832,748	6,530,784	7,281,768	6,761,040	214,916	171,496	14,766,492	13,741,520
(d) Tweedeklaslugposstukke.....	—	—	249,080	349,804	1,307,644	1,256,580	31,824	6,552	1,588,548	1,612,936

* Statistieke word elke drie jaar opgestel.

KOSTE VAN POSVERVOER IN DIE UNIE VAN SUID-AFRIKA

Item.	1957-58.	1958-59.	1959-60.
	£	£	£
1. Per spoor (S.A. Spoorweë).....	933,010	1,166,686	1,079,000
2. Per pad (S.A.S.-padmotordiens).....	95,800	93,800	77,500
3. Per pad (private dienste).....	242,969	233,508	235,410
4. Per lug.....	248,304	251,641	261,752
5. Totaal.....	1,520,083	1,745,635	1,653,662

OPMERKING.

Item 3: Sluit in Goewermentsgaragekoste en briewebestellers se fietstoelaes.

GEWIG VAN LUGPOSVERKEER NA BESTEMMINGS BUITE DIE UNIE VAN SUID-AFRIKA

Item.	1957-58.	1958-59.	1959-60.
	lb.	lb.	lb.
1. Suid-Afrikaanse Lugdiens/Central African Airways (na Rhodesië, ens.)	337,309	307,097	287,285
2. Sabena.....	4,856	3,689	3,661
3. Springbokdiens.....	390,987	390,472	435,670
4. Pan American Airways.....	19,172	19,317	20,712
5. D.E.T.A.....	11,819	11,595	11,127
6. Suid-Afrikaanse Lugdiens (na Lourenco Marques).....	9,026	10,431	11,079
7. EL AL Israel National Airlines.....	197	517	1,279
8. Koninklijke Luchtvaart Maatschappij.....	3,059	3,554	5,505
9. Qantas Empire Airways.....	2,606	2,303	2,422
10. U.A.T. (French Airlines).....	1,229	1,987	2,312
11. Suid-Afrikaanse Lugdiens (na Australië).....	1,220	2,462	3,569
12. Totale gewig van pos.....	781,480	753,424	784,621

MOTORVERVOER: EIENDOM VAN EN GEBRUIK DEUR DIE INGENIEURSAFDELING VAN DIE POSKANTOOR

Item.	1957-58.	1958-59.	1959-60.
1. Getal motorkarre en vragmotors.....	161	83	40
2. Myle afgelê.....	1,095,445	521,184	261,734
3. Uitgawe (met inbegrip van nuwe voertuie en vervangings).....£	35,825	17,339	8,456

EKSAMENS WAARVOOR DIE PERSONEEL INGESKRYF IS

Eksaminerende liggaam en eksamen.	GETAL SENTRUMS.		GETAL INSKRYWINGS.		GETAL GESLAAG.	
	1957-58.	1958-59.	1957-58.	1958-59.	1957-58.	1958-59.
	1959-60.	1959-60.	1959-60.	1959-60.	1959-60.	1959-60.
DEPARTMENT VAN POS-EN-TELEGRAAFWESE:—						
Eindksamen vir leerlingpos-en-telegraafassistentes.....	166	159	141	1,501	1,391	1,352
Eindksamen vir bevordering van amptenare van Algemene Afdeling tot klerklike betrekings.....	—	—	—	—	—	—
Posmeester-generaal se sertifikaat van bekwaamheid in Radiotelegrafie.....	—	—	—	—	—	—
Bekwaamheidstoets.....	31	47	—	94	69	70
Eksamen vir aanstelling as Ingenieur Graad IV.....	6	7	8	20	6	5
Eksamen vir Superintendent (Telegraafwese).....	*	12	—	*	*	48
DEPARTMENT VAN ONDERWYS KUNS EN WETENSAP						
Wiskunde I.....	—	—	—	—	—	—
Wiskunde II.....	—	—	—	—	—	—
Wiskunde III.....	—	—	—	—	—	—
Wiskunde IV.....	—	—	—	—	—	—
Wiskunde V.....	—	—	—	—	—	—
Elektrotegniek II.....	—	—	—	—	—	—
Telegrafie en Telefonie I.....	—	—	—	—	—	—
Telegrafie II.....	—	—	—	—	—	—
Telegrafie III.....	—	—	—	—	—	—
Telefonie I.....	—	—	—	—	—	—
Telefonie II.....	—	—	—	—	—	—
Telefonie III.....	—	—	—	—	—	—
Telefonie IV.....	—	—	—	—	—	—
Radioverkeer I.....	—	—	—	—	—	—
Radioverkeer II.....	—	—	—	—	—	—
Radioverkeer III.....	—	—	—	—	—	—
Oorsending I.....	—	—	—	—	—	—
Oorsending II.....	—	—	—	—	—	—
Lyne I.....	—	—	—	—	—	—
Lyne II.....	—	—	—	—	—	—
Tegniese Elektrisiteit I.....	—	—	—	—	—	—
Tegniese Elektrisiteit II.....	—	—	—	—	—	—
TOTAAL	1,391	1,463	1,036	1,008	1,352	1,008

* Geen eksamens afgeneem nie.
 † Statistiek ten opsigte van sentrums en inskrywings nie beskikbaar nie.

AANVRAE DEUR VOORRAADDEPOTS GEHANTEER

Item.	1957-58.	1958-59.	1959-60.
1. Ingenieursmateriaal—			
Getal uitreikings.....	181,698	199,479	143,235
Waarde van uitreikings.....£	7,727,000	7,715,670	8,450,000
Getal ontvangste.....	25,300	24,931	17,191
Waarde van ontvangste.....£	1,104,800	1,058,872	901,600
Bestellings oorsee geplaas.....£	3,200,000	829,516	2,524,600
Bestellings in Suid-Afrika geplaas.....£	2,843,000	5,744,205	2,496,000
Waarde van materiaal ontvang.....£	6,863,000	6,260,331	6,638,500
Voorrade voorhande op 31 Maart.....£	5,235,000	4,754,754	3,765,000
Aan ander departemente en administrasies verkoop.....£	50,500	65,000	60,000
2. Posdiensvoorrade—			
Getal uitreikings.....	131,225	137,910	139,475
Getal ontvangste.....	15,522	18,723	22,642
Uitgawe.....£	1,081,000	1,139,814	1,210,300
3. Posseëls—			
Waarde.....£	6,503,885	6,358,246	7,613,700
4. Posorders—			
Waarde (Unie-).....£	7,737,336	8,961,750	10,605,000
Waarde (Britse).....£	1,350,251	1,440,940	1,631,200
5. Unieleningstifikate—			
Waarde.....£	4,899,820	12,440,155	9,457,000
6. Nasionale spaarseëls—			
Waarde.....£	367,620	348,897	325,500
7. Inkomsteseëls—			
Waarde.....£	3,695,745	3,879,382	4,575,000
8. Belastingdelgingsertifikaat—			
Waarde.....£	3,266,585	3,104,275	3,396,000
9. Sigaretbelastingseëls—			
Waarde.....£	14,459,971	14,209,849	13,531,600
10. Vermaaklikheidsbelastingseëls—			
Waarde.....£	201,818	218,666	205,200
11. Kersseëls—			
Waarde.....£	53,631	72,645	50,400